

Martin Scherstra

Terug naar Terschelling

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

Bente Westra had altijd wel geweten dat er een moment zou komen waarop haar leven drastisch zou veranderen. Ze had alleen niet kunnen vermoeden wanneer, maar nu was het zover.

‘Zoiets zeg je toch niet?’

‘Waarom niet?’ reageerde Bente terwijl ze een platte doos op de toonbank plaatste. Ze was een knappe vrouw van in de veertig met glanzend, donkerblond haar dat onder haar witte wollen muts uit piekte. De kraag van haar winterjack was hoog opgeslagen en om haar met bont gevoerde laarzen vormden zich kleine waterplassen op de plankenvloer. ‘Het is algemeen bekend op Terschelling,’ zei ze met een twinkeling in haar prachtige amethistkleurige ogen, ‘dat Gerrie Kooistra door het ongeluk wordt achtervolgd. Haar ongelukjes variëren van alledaags tot ongevoon tot regelrecht bizar!’

Sieuwke Kobus schudde afkeurend het hoofd, waardoor de pompons van haar Laplandmuts zachtjes mee bewogen. Haar mond veranderde in een zuinig streepje en haar met potlood aangedikte wenkbrauwen zakten omlaag. ‘Gerrie is een schat,’ mompelde ze, terwijl ze het vuur op-

pookte in de kleine houtkachel die het verwarmende middelpunt van de winkel vormde. ‘Een beetje simpel misschien, maar ze heeft een gul hart.’

‘Mijn hemel, Sieuwke,’ verzuchtte Ruurd Jan Torensma. Hij was een forse, lange man met een ongeschoren kin die zo op het eerste gezicht nogal dreigend overkwam, maar in werkelijkheid was hij de vriendelijkheid zelf. Hij was loodgieter en een goede vriend van Bente. ‘Bente is beslist geen uitzondering. Ik denk er precies zo over.’

Bente wierp hem een veelzeggende blik toe. Haar lippen vormden een dankjewel. Ruurd Jan nam met een vriendelijke knik het bedankje in ontvangst.

‘Gerrie is anders dan de meeste vrouwen,’ merkte Douwe Prins op. Hij was net achttien geworden en zou binnenkort voor een halfjaar naar Australië vertrekken om te backpacken in de outback. Hij was minstens even lang als Ruurd Jan, maar slanker en minder gespierd, en zijn sluike zwarte haar viel losjes op zijn schouders. Zijn donkere ogen schitterden ingenomen. ‘Maar dat figuurtje van haar, oehlala! Dat is een heel ander verhaal!’

Sieuwke keek hem aan met een misprijzende

blik in haar muisgrijze ogen. ‘Je moest je schamen, Douwe Prins. Gerrie is een kwarteeuw ouder dan jij, ze had je moeder kunnen zijn.’

Bente, die wel begreep dat de jongen Sieuwke aan het plagen was, schoot in de lach. Ze had een zwak voor Douwe, altijd al gehad. Hij was de zoon van goede vrienden van haar uit West-Terschelling. Zijn vader Peet werkte als kapitein voor Rederij Doeksen op de veerboot Koegelwieck, een van de twee veerboten die voor de sneldienst gebruikt werd. Zijn moeder Harmien had nog bij Bente in de klas gezeten. Het contact was altijd goed gebleven. ‘Of zelfs je beppe!’

Douwe grinnikte schaapachtig. ‘Beppe mocht willen dat ze er nog zo goed uitzag, Bente.’

Yde Talsma, drogist in West-Terschelling en ook een goede vriend van Bente, warmde zijn handen boven de kachel. Hij had het verlopen uiterlijk van een filmster uit een ander tijdperk. ‘Weten jullie nog toen zij in de bruidstaart van Gosse en Riemke viel? Of die keer dat ze door een ekster werd aangevallen?’

‘En van de zomer, toen ze naakt in de dakgoot van haar huis stond,’ kon Ruurd Jan zich nog een vrolijk voorval herinneren, waarbij zijn grijsblauwe ogen ondeugend begonnen te fonke-

len. Toen hij Douwe zag fronsen, vervolgde hij: ‘Tijdens het douchen kwam Gerrie erachter dat er een mus haar badkamer was binnengevlogen. In haar pogingen om het arme beest te verjagen gooide zij per ongeluk haar badhanddoek naar buiten, en ze klom uit het raam om hem weer te pakken. Het raam viel in het slot...’

‘En natuurlijk was onze casanova in de buurt om de dame in nood te helpen!’ hikte Sieuwke, die er de humor nu toch ook wel van kon inzien.

De vrijgezelle Ruurd Jan grijnsde van oor tot oor. ‘Hé, dat spreekt toch vanzelf!’

Aan weerszijden van de toonbank van Sieuwkes souvenirwinkel op postzegelformaat weerklonk gelach. De winkel was klein, de knoestige balken deden hun best het oude dak te dragen, de gangpaden tussen de volgepropte stellages waren smal; het winkeltje voldeed dan misschien niet geheel aan de moderne eisen, maar het was een begrip in de omtrek. Bij Sieuwke was geen nee te koop. De planken en vitrinekasten puilden uit met souvenirs en streekproducten, die zelfs nu in de winter nog hun weg vonden naar toeristen, dagjesmensen en ook de eilanders. Het winkeltje ademde een gemoedelijke sfeer. Hier en daar was kerstversiering opgehangen en bo-

ven de deur knipperde in rode neonletters FIJNE FEESTDAGEN.

Terwijl het gezelschap opgewekt herinneringen bleef ophalen aan de rampspoed van de onfortuinlijke Gerrie, maakte Bente de doos open. Het licht van de tl-buis boven de toonbank bescheen de inhoud: twaalf ronde glazen potten, gevuld met een donkerrode, stroperige vloeistof en afgesloten met een goudkleurig deksel.

Bente pakte een pot uit de doos en hield hem tegen het licht. De kleur zag er goed uit, stelde ze tevreden vast. Nog even dieprood als op het moment waarop de kokendhete gelei in de pot was geschonken.

Zelfgemaakte jam van cranberry's volgens een oud familie recept. Terschellinger Veenbescompote, dat was de naam die Bente aan de jam had gegeven toen zij het recept van haar moeder Anna had overgenomen. Het was altijd een goed bewaard familiegeheim geweest en als het aan Bente lag, zou dit ook altijd zo blijven.

Twee jaar geleden had ze het bedrijf van haar moeder overgenomen en onder haar leiding was de veenbesfarm in korte tijd uitgegroeid tot een succesvolle onderneming. Anna's wens was altijd geweest dat haar drie dochters in het bedrijf zou-

den komen werken, maar dat was niet gebeurd.

Doutzen was jaren geleden met haar man André naar Griekenland geëmigreerd, waar zij volgens eigen zeggen een goedlopende bed and breakfast runden. Karen was na de scheiding van haar ouders bij haar vader in Groningen gaan wonen, waar ze ook na zijn dood was gebleven.

Bente liet haar blik over het label op de jam-pot glijden. De naam ‘Terschellinger Veenbescompote’ was in bloedrode letters gedrukt, met daaronder een afbeelding van een takje vol rode, peervormige bessen. ‘Het rode goud,’ fluisterde ze voor zich uit.

‘Wat zeg je?’ Ruurd Jan keek haar vragend aan.

‘O, niets.’ Bente stopte de pot terug in de doos. ‘Ik dacht alleen even hardop.’

Sieuwke liep naar haar plaats achter de toonbank en wierp een blik in de doos. ‘Je komt als geroepen. Ik ben bijna door mijn voorraad jam heen.’

‘Terschellinger Veenbescompote, Sieuwke,’ verbeterde Yde haar. ‘Bentes jam is niet zomaar een jam, hoor.’

Sieuwke zag het probleem niet. ‘Of er nu ge-

plette cranberry's of aardbeien in die potten zitten, het is mij om het even. Mijn klanten zijn er dol op. O ja, ik kan ook nog wel een paar flessen vruchtensap gebruiken, famke.'

In gedachten maakte Bente een notitie. 'Ik kom morgen wel een doosje brengen.'

Het heldere getingel van de koperen scheepsbel die aan de binnenkant van de deur aan een haak was opgehangen, deed het gesprek verstommen.

'Mem?' In de deuropening verscheen een jong meisje met helderblauwe ogen en een buitenboordbeugel. De dikke winterjas van zwarte wol met capuchon, de witte mohair sjaal en de pastelblauwe snowboots beschermden haar tegen de bittere winterse kou die Nederland nu al vanaf de laatste week van november in zijn ijzeren greep hield. 'Ben je klaar?' vroeg het meisje aan Bente. 'Janko en ik willen naar huis. We staan te vernikkelen van de kou en bovendien is het weer gaan sneeuwen.'

Een Duitse herder, geelbruin van kleur en hier en daar met grijs doorschoten, stevige poten en een mooie schrandere kop, probeerde binnen te komen maar werd door het meisje bij zijn halsband vastgehouden. Het dier blafte hard

en kwispelde daarbij uitgelaten met zijn grote pluimstaart.

Achter hen in de haven dwarrelden dikke sneeuwvlokken uit de grauwe lucht. De sneeuw bedekte het landschap onder een dikke deken. Door het gure weer had zich een dunne laag ijs op het donkere, zilte water gevormd. In het schijnsel van de Brandaris die onophoudelijk zijn lichtbundel over het dorp en de haven liet glijden, meerden twee vistrawlers aan. Mistflarden verzamelden zich boven het land en elke drie seconden loeide de misthoorn.

Bente wierp haar dochter een warme glimlach toe. ‘We komen er zo aan, Geertje.’

‘Waarom kom je niet gewoon binnen, kind?’ vroeg Sieuwke. Zij voelde de kou naar binnen trekken en trok haar muts dieper over haar oren. ‘Dit is toch geen weer om buiten te blijven?’

Geertje wees op het bordje naast de deur, VERBODEN VOOR HONDEN. ‘Ik wil Janko niet alleen buiten laten.’

Ruurd Jan knielde voor de hond neer en kroelde zijn grote kop. ‘Hé vent, hoe is het met jou? Houd je het nog een beetje vol bij al dat vrouwvolk?’

Janko, die de man goed kende, liet hem zijn gang gaan en likte zijn gezicht.

‘Die hond heeft volgens mij niets te klagen,’ lachte Douwe. ‘Hij ziet er goed uit voor zijn leeftijd. Hoe oud is Janko nu eigenlijk?’

‘Tien, elf jaar,’ dacht Geertje. ‘Misschien zelfs iets ouder.’

‘Beppe zal het wel weten,’ zei Bente. Ze keerde zich naar een hoek in de winkel, waar een oudere vrouw op een stoel in een tijdschrift zat te bladeren. Janko was haar hond. Tot nu toe had ze zich niet met de anderen bemoeid. ‘Mem?’

Anna Bakker was een slanke, niet onknappe vrouw die nog vijfenzestig jaar moest worden. Ze droeg een enkellange winterjas van donkerbruine wol over haar kleren. Een kleurige hoofddoek bedekte haar vlasblonde krullen. Haar fletsblauwe ogen namen Bente vragend op. ‘Ja?’

‘Douwe wil weten hoe oud Janko is, mem.’

Anna legde het tijdschrift weg en zocht het gezicht van Douwe. ‘O, Janko is al zeker twaalf jaar bij ons, jongen.’

De herdershond begon opnieuw te blaffen toen hij de stem van zijn baasje herkende. Geertje hield het dier stevig vast bij zijn halsband. ‘Ze komt zo.’